

گفت‌وگوی صبا با عوامل سریال تلویزیونی «قول مردونه»

قولی که مردانه و زنانه ندارد

نداحسنی

گزارش

قول، قول است. مردانه و زنانه ندارد اما همیشه در زبان ما قول مردانه مصطلح بوده است. یعنی حرفی که نه بالا و پایین دارد و نه کم و زیاد و همه جور باید پای آن ایستاد. درست مثل عوامل و بازیگران «قول مردونه» که تا همین امروز و در یک سوم پایانی سریال که تا قسمت سی‌ام مانده، هنوز در لوکیشن حاضرند و تا پاسی از شب و گاه تا طلوع خورشید مشغول ضبط و فیلمبرداری و کارهای پس از تولید هستند تا قسمت‌های باقیمانده را به موقع به پخش شبکه سه برسانند و بینندگان مشتاق را که از هفته دوم فروردین این سریال را دنبال می‌کنند را حتی دقایقی منتظر نگذارند و حوالی ۲۰:۳۰ هر شب میهمان خانه‌های آنها شوند.

بخش اعظم این تلاش ستودنی بر دوش تهیه‌کننده‌ای پیشکسوت به نام ایرج محمدی و کارگردانی که خیلی از اوج گرفتن سیمرغ بلورینش نگذشته، به نام علی طاهر فر است. خبر نگار صبا در میانه ضبط سکانس‌ها و پلان‌های باقی مانده، به نیت خدای قوت و دست مرزباد، لختی پای صحبت هنرمندان این مجموعه متفاوت نشست است.

ایرج محمدی تهیه‌کننده:

«قول مردونه» اثری طنز، استاندارد و خانوادگی است

درام بود و به تعبیری کار طنزی که درام آن بیشتر بود. در تمام آثار طنزی که من تهیه کرده‌ام، قصه حرف‌اول را می‌زند. در این کار نیز قصه غلبه بیشتری داشته و در عین حال طنازی خود را هم دارد. شاید اگر برای فیلمنامه وقت بیشتری صرف می‌کردیم و اگر زمان بیشتری برای فیلمبرداری داشتیم اثری به مراتب بهتر ارائه می‌دادیم.

خودتان سریال را می‌بینید؟

به جرأت می‌توانم ادعا کنم که تقریباً هر قسمت را ده بار دیده‌ام؛ از راش گرفته تا راف کات و فاین کات. بعد از آن در صداگذاری و اصلاح رنگ بدون اغراق ده بار همه پلان‌ها و صحنه‌های تمامی کارهایم را می‌بینم و هر سوالی از سکانس‌های هر قسمت داشته باشید، من پاسخگو هستم.

تاکنون چه بازخوردهایی از تماشاگران سریال گرفته‌اید؟

وقتی کاری پخش می‌شود پالس یا موج‌هایی از سمت مخاطب دریافت می‌شود که تا الان بازخوردها مثبت بوده، البته منتقدین خرده‌هایی به کار گرفته‌اند، که این طبیعی است چرا که بر هر کاری انتقادی وارد است. حتی من اعلام کردم که تمایل به شنیدن و خواندن نکات منفی و انتقادات دارم تا برای کارهای بعدی آن موارد را مدنظر داشته باشم به همین جهت از نقدهای منفی استقبال می‌کنم که تا کنون بیش از یکی دو مورد نبوده‌اند.

ساعت و زمان پخش را چگونه دیدید؟

بستن کنداکتور پخش در زمانی که ایام عید نوروز با ماه رمضان و شب‌های احیا متقارن شده بسیار سخت بود که خوشبختانه سیما فیلم ۱۶ اثر را در همین زمان بر روی آنتن برد. در کلیت توانست با پیوست‌های تبلیغاتی، موفق عمل کند. به همین جهت، پخش «قول مردونه» از هفته دوم فروردین برای ما فراهم شد که خوشبختانه، زمان مناسبی برای پخش سریال در نظر گرفته شد. ضمن اینکه سریال خوب به هر شکل دیده می‌شود یا در تکرار پخش‌ها یا از طریق تلویزیون و کانال‌هایی که در شبکه‌های مجازی هستند، بیننده، معمولاً مجموعه خوب را تا پایان دنبال می‌کند. هر چند که تلویزیون به دلیل فراگیر بودن، طیف بیشتری از مخاطبان را درگیر می‌کند.

در انتخاب بازیگران چگونه با

کارگردان، به وجه اشتراک رسیدید؟

با توجه به سبکه من در سینما و تلویزیون، در این رابطه با کارگردان، خیلی زود به نتیجه رسیدیم و شکر خدا بازیگران با اعتمادی که به من داشتند، نقش‌های پیشنهادی را پذیرفتند و توانستند از عهده نقش‌ها بر آیند. ضمن اینکه سواي مسائل مالی، من سعی می‌کنم عشق و علاقه را در هر پروژه‌ای به کل گروه تزریق کنم تا آن‌ها هم با همین علاقه و دلسوزی کار را پیش ببرند.

آشنایی شما با آقای طاهر فر چگونه شکل گرفت و منجر به همکاری مشترک در «قول مردونه» شد؟

طرح اولیه «قول مردونه» که به دست من رسید، یک کمدی درام بود و می‌بایست کارگردانی کار می‌کرد که یک کانسپت کلی - ایده‌هایی که عناصر مختلف را در یک کلیت ادغام می‌کند - و موقعیتی داشت که شاید همه کارگردان‌ها نتوانند آن را کار کنند. در خلق یک اثر، اول وابستگی و عشق به خود محتوا مطرح است و دوم توانایی. آقای طاهر فر سال قبل سینمایی «آپاراتچی» را ساخته بود که برنده سیمرغ جشنواره فجر هم شد. لذا با دیدن آن فیلم و دوسریالی که برای سیمای شهرستان ساخته بود، ضمن نشست‌هایی که با او داشتم به این نتیجه رسیدم که این کارگردان توانایی ساخت چنین طرحی را دارد. این همکاری استارت و آغاز خوبی بود و امید دارم که کارهای بعدی او حتی، بسیار بهتر از این کار شود چرا که علی طاهر فر یک کارگردان پرتوان، دلسوز و پرتلاش است.

با توجه به آثار ماندگاری که شما طی چند دهه در زمینه تهیه‌کنندگی داشته‌اید، جایگاه «قول مردونه» در قیاس با آنها در چه سطحی قرار دارد؟

در آثاری که من تهیه‌کننده آنها بوده‌ام و به ویژه در ژانر کمدی با کارگردانی همچون «مرضیه برومند»، «رضاعطاران» و «سعید آقاخانی» همکاری داشته‌ام که با توجه به موقعیت هر کدام از آنها می‌توان گفت که هر اثر، نمایی دارد و نظر مخاطبان درباره آنها رجحان است، اما در کلیت به نظر من این سریال یک کار استاندارد خانوادگی است که بخشی از آن کمدی و بخشی

علی طاهر فر، کارگردان:

کشف استعدادها از پشت دیوار پایتخت

آقای طاهر فر، چگونه از «آپاراتچی» به «قول مردونه» رسیدید؟

بعد از فیلم سینمایی آپاراتچی، چند پیشنهاد کاری داشتم ولی به دلیل تعلق خاطر درونی و عمیقی که نسبت به دهه شصت، دوران دفاع مقدس و بعد از آن دارم، این سریال را آغاز کردم. به عقیده من این دهه جزو مقاطع سرنوشت ساز و ماندگار در قاموس انقلاب اسلامی است و این تنها شعار نیست بلکه شرافت، نجابت و مقاومت در آن برهه، واقعیت غیر قابل انکاری است. در آن دوران مردم ما با سخت‌ترین محاصره اقتصادی مواجه بودند از این رو تنگنای اقتصادی، سیاسی و اجتماعی فشار مضاعفی را بر مردم تحمیل می‌کرد که توانستند با عزت نفس، روحیه وسیع و قلب بزرگ خود در برابر همه این سختی‌ها ایستادگی کنند و پایداری این مردم به جهانیان ثابت شد. باید اذعان کنم که چنین مردمی و چنان لحظات و دورانی - که گویی از یادها رفته‌اند - ستودنی هستند و می‌بایست ماندگار شوند تا بتوانند چراغی برای ادامه راه نسل‌های آینده و دهه‌های بعد شوند تا دوباره آن روحیه در مردم ما زنده شود. هر چند که به تصویر کشیدن آن برهه، سختی‌های خاص خود را دارد و تلاش مضاعفی را می‌طلبد و چه بسا از به تصویر کشیدن سایر دوره‌های تاریخی مثل زمان قاجار و ماقبل آن که مربوط به دوران معاصر هستند، به مراتب سخت‌تر است همه این سختی‌ها را با جان دل می‌پذیریم تا توانسته باشیم قدم مثبتی در به تصویر کشیدن و ثبت چنین دوران ارزشمندی، برداریم.

خودتان در نگارش فیلمنامه دخیل بودید یا کل متن از قبل نگارش شده و آماده بود؟

طرح اولیه «قول مردونه» چهار سال قبل توسط مصطفی زندی که از دوستان و همکاران من هستند، نوشته شده و به تصویب رسیده بود. این طرح چند بار بازنویسی شد و ویرایش‌هایی بر روی طرح اولیه انجام شد و به صلاح دید تهیه‌کننده، یک ویرایش نهایی هم لازم بود که به دلیل درگیری کاری آقای زندی و آقای محمدی در پروژه‌های دیگر، احسان لطیفیان و ویرایش نهایی را انجام دادند و در نهایت بازنویسی ده قسمت پایانی هم به خود من محول شد.

از انتخاب و ترکیب جدید و جالب بازیگران و از نگاه متفاوت و طنز گونه به مجاهدین خلق، بگویید.

در مرحله انتخاب بازیگر آزمون و خطاهای بسیاری پشت سر گذاشتیم. خیلی از هنرمندان عزیز آمدند و با توجه به فضا و تمسفر دهه ۶۰ تست گرم شدند تا به ترکیبی رسیدیم که بتوانیم در کنار فضای کمدی یک درام اجتماعی را نیز پیش ببریم. چرا که رویکرد ما صرفاً کمدی یا اجتماعی نبود. تلاش ما بر این بود که درام اجتماعی را با خلق لحظات و نشاط، از منظر کمدی به تصویر بکشیم. در نتیجه از کمدهای که پیشتر تجربه بازی در این سبک داشتند، بهره بردیم. این اولین بار بود که به مجاهدین خلق و منافقین از درچه طنز و کمدی پرداخته می‌شد. رسیدن به چنین ترکیبی در بازیگران، مرهون لطف ایرج محمدی در مقام تهیه‌کننده بود. با توجه به تعلق خاطری که خود او به متن و این فضا داشت و به واسطه اینکه در فضا حضور داشته و زیست بوم وی بوده و فضای جنگ و مسائل آن زمان را درک کرده است، دست ما را باز گذاشت و این فرصت را برای ما ایجاد کرد تا بتوانیم با همه بازیگران مذاکره کنیم، تست بزنیم و به این ترکیب برسیم.

انگیزه استفاده از چهره‌های جدید، به ویژه هنرمندان شهرستانی مانند باسط رضایی و محمدولی فروتن در چیست؟

رضایی‌ها و فروتن‌ها، استعداد‌های هستند که طی چهار دهه سینمای انقلاب، پشت دیوار پایتخت گرفتار شده‌اند. بسیاری از استعداد‌های جوان ما به واسطه

